

Os kommune
Aktive opplevelser for barn

Kommuneplan for Os 2015-2025 Samfunnsdelen

Politisk behandling:

Utvalg/komite	Saksnr	Dato
Planutvalg		12.3.2015
Kommunestyret	12/15	26.3.2015
Høringsperiode: 26.3.2015-20.5.2015		
Sluttvedtak:		
Planutvalg		4.6.2015
Kommunestyret	22/15	17.6.2015

22.6.2015

Innhold

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	3
1. VISJON	4
2. BEFOLKNINGSUTVIKLING	5
3. INNSATSOMRÅDER	6
3.1 UTVIKLING OG VEKST.....	6
3.2 LEVENDE LOKALSAMFUNN.....	8
3.4 KOMMUNEN SOM TJENESTEPRODUSENT OG SAMFUNNSUTVIKLER.....	10
3.3 EN DEL AV EN REGION.....	12
4. OPPFØLGING AV KOMMUNEPLANEN	15

Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument og gir rammer for utvikling av lokalsamfunnet og forvaltning av arealressursene. Kommuneplanen er derfor viktig for utviklingen av Os kommune. Den vil fungere som styringsverktøy for kommunens helhetlige planlegging. Styringsdokumentet skal bidra til økt forutsigbarhet og tydelighet i dialogen med omverdenen, både lokalt og regionalt.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en kortsiktig del, som skal utgjøre et samlet handlingsprogram for de nærmeste årene. Strategiene i kommuneplanen vil danne grunnlaget for handlingsprogrammet som utgjøres av økonomiplanen og budsjettet. Det har vært et mål å gjøre kommuneplanens samfunnsdel kortfattet og presis. På den måten blir den mer tilgjengelig og effektiv som styringsdokument. Planen gir oss mål og strategier gjennom "Slik vil vi ha det!" og "slik gjør vi det!".

Folkehelseloven stiller krav til planarbeid basert på kommunens faktiske situasjon - dens ressurser og utfordringer knyttet til helse. Helse beskrives som overskudd til å tåle hverdagens krav og skapes der mennesker lever, elsker, lærer og arbeider. Dette gjør folkehelsearbeid til et bredt ansvar – og viser hvordan hver enkelt **og i fellesskap** er avgjørende for å fremme trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdom, skade eller lidelse

Omdømmeprojektet som ble startet opp i 2013 har ligget til grunn for prosessen med utarbeiding av visjon og fokusområder. Kommunen har mange viktige arbeidsområder og en viktig oppgave i å levere gode tjenester på alle områder. Omdømmeprojektet har bidratt til å peke ut en retning og gi oss et verktøy for hvordan kommunen skal jobbe i tiden fremover. Alle grupper i samfunnet er fortsatt like viktige, men veien for å oppnå målene våre skal være gjennom bruk av visjonen- aktive opplevelser for barn.

Et viktig utgangspunkt for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har vært å få et kort og konkret plandokument hvor vi fokuserer på de viktigste tema og målsettinger fremover. Flere tema vil derfor ikke være berørt i dette plandokumentet. Det betyr ikke at disse ikke er viktige, men at de ikke vurderes som de viktigste utfordringene å jobbe videre med nå. Forslaget til kommuneplan bygger på de utfordringer som ble definert i kommunal planstrategi og planprogrammet for samfunnsdelen.

Vi ønsker å engasjere flest mulig av kommunens innbyggere, uansett alder og hvor i kommunen de bor. Alle som ønsker det kan komme med innspill til planforslaget mens det ligger ute til høring.

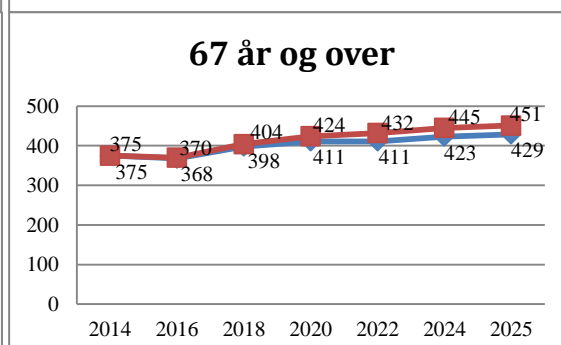
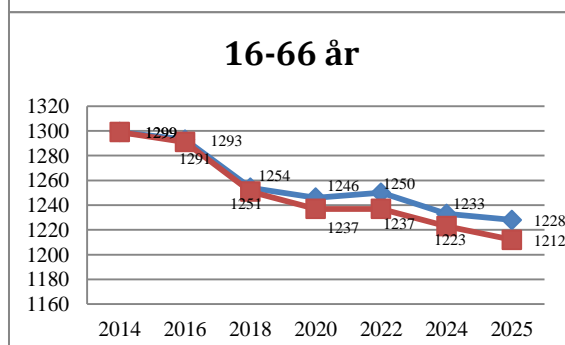
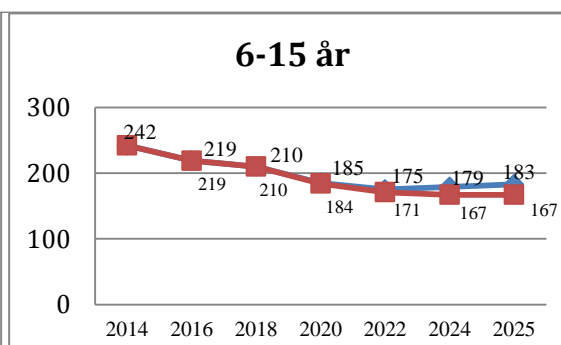
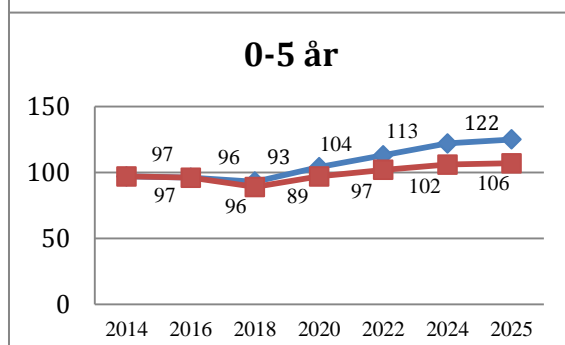
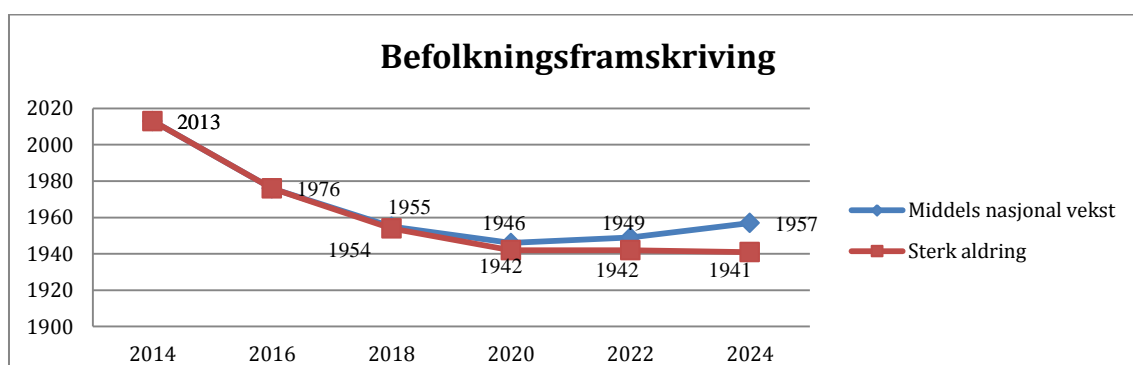
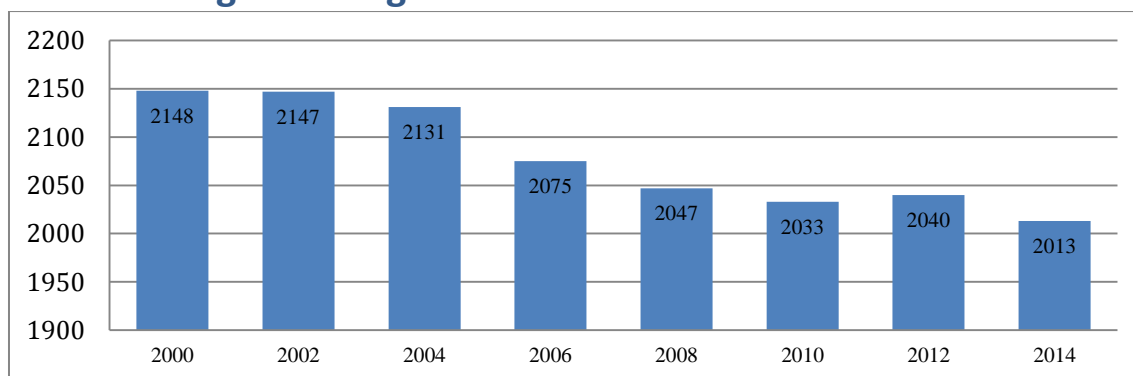
Vi håper på godt engasjement rundt kommuneplanarbeidet og inviterer Os innbyggerne til god deltagelse.

Velkommen med!

Innspill, merknader og synspunkter til kommuneplanens samfunnsdel sendes til :
Os kommune, Rytrøa 14, 2550 Os i Østerdalen.
e-post: postmottak@os.kommune.no

2. Befolningsutvikling

3. Innsatsområder

3.1 Utvikling og vekst

Status

Pr 3. kvartal 2014 har Os en befolkningmengde på 2003 personer. 242 av disse er i grunnskolealder. Vi har to skolekretser hvor begge skolene er fådelte. En viktig ressurs i Os er at skolene har godt kvalifisert personale som samarbeider om å gi alle elever muligheten til å oppleve å bli sett og oppleve mestring. Dette gir gode resultater på prøver og ved eksamen og høy grad av søkning til og gjennomføring av videregående skole. Skolenes kvalitetssystem skal sikre at alle får oppfylt sine rettigheter og at det er høy kvalitet og god utvikling på alle områder.

Landbruket gir arbeid til 22,8 % av kommunens sysselsatte og er en bærebjelke for både arbeid og bosetting i kommunen. Vi har mange små bedrifter og enkeltmannsforetak og et lite, men solid industrimiljø.

Os har et godt bevart kulturlandskap og er en av inngangsportene til Forollhogna nasjonalpark og en del av verdensarven «Røros bergstad og Circumferensen». Synliggjøring og nyttig gjøring av i reiselivssammenheng er et stort uutnyttet potensial. Vi ligger strategisk plassert i regionen og særlig nærhet til Røros gjør at vi kan dra bidra og dra nytte av næringsutvikling og reiseliv i regionen. Et godt idrettstilbud med gode og moderne arenaer og et rikt og inkluderende kulturliv.

Viktige utviklingstrekk

Vi opplever en økende innvandring og en økende andel fødte barn med ikke-norsktalende foreldre, dette har betydning for opprettholdelse av barnekullene. Frem mot 2025 ser vi en reduksjon på ca 70 barn i skolepliktig alder.

Utviklingen innen landbruk går i retning av stadig færre driftsenheter, mens produksjonen i stor grad opprettholdes og effektiviseres. Utmarksbeitene er svært gode og ressursen utnyttes i stor grad, mer en halvparten av melkeprodusentene driver fortsatt aktiv setring. Det er etterspørsel etter leiejord og økt nydyrking.

Arbeid og bolig er forutsetninger for vekst. Arbeidsplassutviklingen i kommunen er pr i dag negativ. Vi ser imidlertid en vilje til investering gjennom samarbeid og felles utvikling av arbeidsmarkedet hvor store bedrifter tenker fremtid og utvikling i Os. Vi må arbeide for å bygge videre på det kompetansebaserte næringslivet.

Utfordringer

Hovedutfordringen for Os er befolkningsnedgangen, da særlig nedgangen i antall barn. Flere innbyggere vil sikre eksisterende næringer og gi grobunn for å utvikle nye. Det vil også være nødvendig for å opprettholde et tilfredsstillende nivå på offentlige tjenester og sikre en stabil kommuneøkonomi.

30 % av kommunens areal er vernet, noe som gir oss utfordringer i forhold til etablering og utvikling av områder for bolig, fritid og næring. Utvikling av nye og attraktive boligtomter nærme sentrum må veies opp mot i forholdet til kulturlandskap, landbruk og kulturminner.

Vekst og utvikling	
Overordnet mål:	
Os er et trygt og attraktivt sted å bo hvor vi gjør nytte av den kunnskap og de ressurser den enkelte innbygger har å bidra med Vi bidrar til verdiskaping med vekt på lokale ressurser.	
Slik vil vi ha det!	Slik gjør vi det!
Os har et bredt tilbud av arbeidsplasser og gode linker til resten av regionen.	<ul style="list-style-type: none"> - Vi vil legge til rette for kompetansearbeidsplasser og arbeidsintensive næringer gjennom bla arealplanlegging. - Vi vil øke utnyttelsen av lokal mat - Vi skal ha god dialog mellom kommune og næringsliv - Vi skal legge til rette for å opprettholde det aktive landbruket og bruk av utmarka. - Vi skal jobbe for forbedret Infrastruktur - Offentlig og privat arbeidsliv er inkluderende slik at arbeidsmuligheter skapes for alle - Det er god dialog mellom utdanningsinstitusjoner og næringsliv
Os har en bærekraftig forvaltning av miljø, kultur- og naturkvaliteter og arealer.	<ul style="list-style-type: none"> - Vi skal verne om og sikre dyrka og dyrkbar mark for fremtiden - Vi skal jobbe for å redusere energiforbruket og klimagassutslippene fra kommunale bygg og anlegg - Bidra til å utvikle og bruke kvalitetsstempel som en del av et verdensarvområde og viktige naturvernområder i næringsammenheng. - Ha fokus på vern gjennom bruk - Økt bruk av utmarksbeite og opprettholdelse av aktiv seterdrift.
Os har økt befolkningsvekst i løpet av planperioden	<ul style="list-style-type: none"> - Styrke kommunens rolle som pådriver og tilrettelegger i boligbygging, i samarbeid med private. - Skape sirkulasjon i boligmassen ved å legge til rette for at flest mulig kan bli boende i sitt nærområde ved endret boligbehov. - Identifisere trender og årsaker til at folk bytter bosted og sørge for å utvikle tilbud og tjenester som gjør at folk blir boende og flere flytter til kommunen. - Øke fokus på integrering av tilflyttere
Os er en trygg og attraktiv bo-kommune	<ul style="list-style-type: none"> - Vi skal ønske nye innbyggere velkommen med god informasjon og oversikt over os- samfunnet hvor alle har mulighet til å delta. - Utvikle Os sentrum som et attraktivt kommunesentrum. - Fremme gode bomiljøer i ny bebyggelse og ta vare på viktige kvaliteter i eksisterende områder. -
Barn og unge i Os får delta i planlegging og påvirker beslutninger	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle gode påvirkningsarenaer for barn og unge som alle grupper kan delta på. - Styrke samarbeidet med ungdomsrådet - Et aktivt ungdomsråd - Os er en tydelig MOT-kommune - Videreutvikle entreprenørskap – både i skole, kulturskole og fritidsklubb
Os er en kommune som spiller på lag med de frivillige	<ul style="list-style-type: none"> - Frivilligheten skal oppleve gode vilkår og forutsigbare ordninger. - Kommunens bidrag til frivilligheten prioriterer tiltak for barn og unge - Kommunen har en aktiv tilretteleggerfunksjon og bidrar til et sterkt og aktivt frivillighetsmiljø. - Skape gode samarbeidsarenaer på tvers av generasjoner.

3.2 Levende lokalsamfunn

STATUS

Os har styrke i levende bygder med tette nettverk og stor dugnadsånd. Frivilligheten står sterkt. Deltagelse i lag og foreninger er høy, eks halvparten av kommunens innbyggere er tilknyttet et idrettslag. Oppslutningen rundt lokale arrangementer er stor.

Kommunen, og regionen, har en relativt stor andel fritidsboliger i forhold til boliger. Vi ser imidlertid i liten grad at dette bidrar til økt fast bosetting. Det ligger muligheter i å gjøre mer fritidsbebyggelse til næring.

Begrepet folkehelse tas i bruk i flere sammenhenger og favner tema fra helse og omsorg til kultur, idrett, skole, arbeid og plan. Skole og barnehage er viktige for formidling av kultur og tradisjoner og deltar på flere ulike arenaer som bidrar inn i lokalsamfunnene.

VIKTIGE UTVIKLINGSTREKK

Sysselsettingen i landbruket går ned, dvs at færre går inn i landbruket. Mindre og endret landbruk fører til endret bruk av utmarka og at kulturlandskapsområder gror igjen og grunnlaget for biologisk mangfold endres.

På landsbasis ser man en klar sentralisering mot tettstedene. For Os er det likevel spredt bosetting som er vanlig og som er en av våre fremste kvaliteter. For å sikre botilbud i hele kommunen er det viktig å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsstrukturen, og ha muligheten til å bosette seg i alle grendene. Det skal tilrettelegges for spredt boligbygging i grendene.

UTFORDRINGER

Synkende befolkningstall samt utviklingen i landbruket med færre enheter skaper utfordringer for å opprettholde bosetting og viktige funksjoner i bygdene. Store avstander og endret demografisk (alder og kjønn) sammensetning gjør lokalsamfunnene våre sårbare og det blir vanskelig å kunne balansere de forventninger og krav innbyggerne har til både det offentlige og frivillige tilbudet og det som reelt kan tilbys.

Tilflytting av fremmedspråklige, er en ressurs for kommunen for arbeid og vekst i barnetallene, samtidig gir det nye utfordringer for integrering og språk. Det må jobbes for å bygge eierskap og skape tilhørighet til bygdene. Økt stress i hverdagen, endrede familiesammensetninger og økte krav i storsamfunnet gir nye utfordringer bla i synlig i skolehverdagen.

Levende lokalsamfunn	
Overordnet mål: Os skal bestå av levende lokalsamfunn med en tydelig identitet	
Slik vil vi ha det!	Slik gjør vi det!
Attraktiv barnehage og skole med forutsigbarhet og høy kvalitet.	<ul style="list-style-type: none"> - Styrke samarbeidet regionalt og lokalt og bygge solide fagmiljøer - Sikre alle barn et godt læringsmiljø og elever gode læringsresultater - Forutsigbar barnehage- og skolestruktur med tilpassede hjelpetjenester - Fleksible barnehageplasser - Skole og barnehage er godt forankret i lokalmiljøet. - Sikre godt pedagogisk innhold og ansatte med barnehagefaglig kompetanse
Os kjennetegnes av god folkehelse og aktiviteter som fremmer helse i hele befolkningen i et forebyggende perspektiv	<ul style="list-style-type: none"> - Øke kunnskapen om egen helse hos folket og gjøre fysisk aktivitet tilgjengelig for alle. - Tidlig innsats overfor barn og unge gjennom koordinert tverrfaglig innsats. - Satse på skade- og ulykkesforebyggende tiltak gjennom trygge lokalsamfunn - God og tilstrekkelig helsetjeneste for barn og unge. - Tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan bo lengst mulig hjemme - Tidlig innsats for å sikre deltagelse i arbeidslivet for alle (eks. IA) - Skape møteplasser som fremmer kontakt og inkludering og på denne måten styrker den psykiske helsen
Trygge, attraktive og levende bo- og nærmiljøer	<ul style="list-style-type: none"> - Varierte tomtetilbud, tett utnyttning i sentrum, romsligere tomter i bygdene og grendene. - Fremme kontakt og gjensidig læring på tvers av generasjoner - Jobbe for gode leke- og aktivitetsområder i nærmiljøene som fremmer fysisk aktivitet og sosial kontakt.. - Alle offentlige bygg og anlegg som får offentlig støtte skal være tilgjengelig for alle. - Etablering av gang- og sykkelveier rundt sentrum - Sikre at ulike gruppers boligbehov vurderes i arealplanleggingen. - Alle offentlige arenaer er universelt utformet
Vi tar høyde for fremtidige klimaendringer og godt forberedt på uventede hendelser	<ul style="list-style-type: none"> - Vi har en planlegging og utbygging som tar hensyn til forventet klimautvikling - Ha en oppdatert beredskapsplan som skal ivareta og sørge for akutt krisehåndtering på materielle verdier samt liv og helse. - Planverket skal ta høyde for fremtidige klimautfordringer. - Sikker strømforsyning.
Et kulturliv med bredde, kvalitet og engasjement med barn og unge som høyest prioritet	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle arenaer og møteplasser for deltagelse og opplevelser innen kunst, kultur og idrett - Utvikle møteplasser og kulturarenaer som legger til rette for å utnytte engasjement, kompetanse og kreativitet på tvers av generasjoner. - Tilrettelegge møteplassene slik at barn og unges behov for utfoldelse skjer på deres egne premisser.

3.4 Kommunen som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler.

Status

Os har en nedgang i barnetallene og økning i antall eldre. Vi har gode fagmiljø som yter tjenester av god kvalitet og med effektiv ressursbruk. Det er full barnehagedekning, gode skoler og et solid idrettsmiljø. Det leveres gode tjenester, og i 2014 lå Os på 12 plass av 428 på Kommunebarometeret.

Det settes i gang et system med regelmessige brukerundersøkelser og det tas i bruk «målekort» for å følge opp virksomhetene fremover. En god samlokalisering av offentlige virksomheter og tjenester virker inn på at vi kan gi en god og effektiv tjenesteyting

Viktige utviklingstrekk

Innbyggernes krav til tjenestekvalitet og omfang stiger i takt med velferdsutviklingen og individuelle rettigheter. Det lokalpolitiske handlingsrommet utfordres av disse kravene og statlige pålegg. Noen aktuelle trender og utviklingstrekk i kommunesektoren som vil utfordre oss videre, er økende spesialisering og kompetansekrav, store velferdsstatlige reformer, endrede økonomiske rammebetingelser, demografiske endringer og endrede flyttemønstre.

Kommunen får stadig flere oppgaver. I Os, som i mange andre kommuner, øker antall eldre mens antall mennesker til å utføre oppgavene minsker. Kommunene må finne nye måter å løse oppgavene på som krever behov for nye tjenester og mer spesialisert kompetanse. Resultatet ser vi i form av vridning av ressursbruk fra institusjon til hjemmebaserte tjenester, satse på mer faglighet i stillinger og spesialisering. Ny teknologi vil også endre hvordan kommunen kan levere sine tjenester. For å få til dette er vi også avhengige av å videreutvikle samarbeidet med andre kommuner og staten.

Utfordringer

Endringer i klima og værforhold indikerer at infrastruktur i fremtiden vil bli utsatt for større klimamessige belastninger samtidig som betydningen av en god infrastruktur er økende både for beredskap, sikkerhet og samfunnsutvikling. En av hovedutfordringene blir å følge opp klimautfordringene. Dette forutsetter også et tett samarbeid med andre kommuner og myndigheter og grunneiere.

Mindre barnekull fremover gjør at man må se på nye måter å organisere skolehverdagen på. Nok foreldrekompetanse i forhold til skole skisseres som en utfordring. Det er en utvikling mot at elevene møter skolen med mer og mer ulik bakgrunn og forutsetninger. Dette stiller større krav til skole og individuell tilpasning for god læring. Samtidig er det et tegn på behovet for tidlig innsats i et helhetlig perspektiv.

Å være forberedt på uventede hendelser og å planlegge for å unngå dem har fått økt betydning i det moderne samfunnet. Trusselbildet er i stadig endring og vi skal være oppdatert og ha en tilstrekkelig kompetanse i samfunnet til å håndtere og vurdere risiko og beredskap.

Det blir viktigere å ha og ta i bruk systemer hvor man kan ha oversikt over og god kunnskap om kommunens tjenesteproduksjon. Både for å på se egen utvikling over tid og for å sammenligne med andre kommuner. (eks kostra, kommunebarometeret, brukerundersøkelser)

Kommunen som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler	
Overordnet mål: Os skal levere riktig tjeneste på rett tid på riktig nivå	
Slik vil vi ha det!	Slik gjør vi det!
Leverer tjenester av god nok kvalitet	<ul style="list-style-type: none"> - Forebyggende og tidlig innsats for alle aldersgrupper som opplever funksjonstap - Beholde og rekruttere fagkompetanse i en omskiftelig tjeneste med krav om kvalitet og ressursutnyttelse - Legge til rette for at frivilligheten har gode tilbud til alle. - Styrke det forebyggende arbeidet som møter barn og unge - Leverer effektive tjenester av god kvalitet - Vi har gode systemer for sikring av lovlighet og kvalitet
Legge til rette for tilflytting og befolkningsøkning.	<ul style="list-style-type: none"> - Sørge for barnehager med god kapasitet og fleksibilitet - Ha tilgang til moderne bomuligheter for kortere og lengre perioder - Gode rutiner for mottak, integrering og sosialisering av alle tilflyttere
Klare mål og retninger	<ul style="list-style-type: none"> - Ha en organisasjon som arbeider mot felles mål med kontinuerlig evaluering - Ha et veletablert og effektivt planleggings- og rapporteringssystem med kommuneplanen som den overordnede plan. - Ha en klar "vi- kultur"
Fokus på fremtiden	<ul style="list-style-type: none"> - Være en tydelig aktør i steds- og samfunnsutviklingen - Legge til rette for god balanse mellom økonomi og drift. - Vi har langsiktige vedlikeholdsplaner for kommunale bygg, veier og eiendom. - Tilby innbyggerne forutsigbare tjenester og god service. - Folkehelseaspektet er integrert i all planlegging og virksomhet.
Vi bidrar til økt nærhet mellom generasjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegge for god hjemmebasert omsorg. - Nettverksarbeid. - Samarbeidsprosjekter mellom generasjoner - Samarbeid mellom skole, omsorg og frivilligsentral
Ha effektiv og konstruktiv kommunikasjon mellom administrasjon, politikere og innbyggere	<ul style="list-style-type: none"> - Ha oppdatert og korrekt og elektronisk kommunikasjon - Gode møteplasser for innbyggere og næringsliv for informasjonsrådgiving og meningsutveksling - Få nett-dekning i hele kommunen - Gjennomføring av brukerundersøkelser for å sikre innflytelse fra ulike målgrupper i befolkningen
Det gjennomføres langsiktig og konsistent planlegging for å forebygge uønskede hendelser	<ul style="list-style-type: none"> - Samfunnssikkerhet og beredskap er vurdert i alle kommunale planer - Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse blir benyttet som grunnlag i kommunal planlegging.

3.3 En del av en region

Status

Regioner kan defineres ulikt ut fra hvilken målestokk man går etter. Oftest definerer Os seg som en del av Fjellregionen som igjen ligger som en del av Innlandet. Regionen utgjør bla en felles bo- og arbeidsmarkedsregion med en relativt stor grad av pendling og Os har en større grad av utpendling enn innpendling. For Os sin del er det flest personer som pendler til Røros (228 personer) deretter følger Tynset (75 personer) som arbeidssted, omtrent 692 er sysselsatt i egen kommune. Pendlingsstatistikken er avgjørende for områdets felles utvikling. Flere bedrifter i Os viser til nærhet til Røros som regionsenter og viktig i forhold til at det her finnes flyplass. Os ligger midt i Fjellregionen. Det gir oss tilgang til et stort arbeidsmarked, et bredt tjenestetilbud og varierte kulturtilbud.

Regionen ligger på 4. plass over regioner i Norge med «besøksoverskudd» og at dette er økende, dvs at regionen har flere arbeidsplasser i besøksnæringene enn det folketallet skulle tilsa. Dette viser at reiseliv og turisme er en viktig del av sysselsettingen i regionen.

Regionen ved regionrådet har overordnet strategisk målsetting om befolkningsvekst: «25000 i 2020 – klart vi kan!». I 2014 ble det igangsatt arbeid innenfor Byregionprogrammet med å utarbeide en samfunnsanalyse for Fjellregionen. Regionen kjennetegnes av å ha lang avstand til nærmeste store by, høy utdanning, lav arbeidsledighet, høy sysselsettingsgrad. 70 interkommunale samarbeidsordninger mellom to eller flere av kommunene, 35 interkommunale utviklingsprosjekter. I denne planperioden skal det gjennomføres en kommunereform som legger opp til en betydelig reduksjon i antall kommuner. I perioden frem til våren 2016 skal regionens kommuner gjennom en prosess for å avklare fremtidig struktur.

Viktige utviklingstrekk

Den nasjonale flyttestrømmen går ut av innlandet, mot kysten, ut av bygdene og mot de større byene. Særlig ungdom og personer i etableringsfasen søker inn mot storbyregionene for deretter å bosette seg i omlandsområdene til byene. For kommunene i Fjellregionen har man blitt avhengig av innvandring for å opprettholde befolkningstallet.

Vi ser at den største utfordringen i forhold til bosettingsmønsteret ikke er at folk flytter fra bygda til mer sentrale strøk enn før, men at det i hovedsak er i sentrale strøk (lokalt og regionalt) at barn fødes og vokser opp.

Utfordringer

St mld 25, 2008-2009 definerer følgende utfordringer for fjellområdene:

- å utnytte og ta vare på natur- og kulturressurser i fjellområdene
- avstand til større sentra
- kompetansesarbeidsplasser
- befolkningsutvikling
- lokale tjenestetilbud
- rammebetingelser særlig i form av at regionen går over to fylker.

Det er viktig å ha prosesser og samarbeid slik at man innenfor regionen unngår å ende opp med konkurrerende tiltak i stedet for tiltak som støtter og bygger opp om hverandre som felles bo-, markeds- og serviceregion. Regionen har en relativt stor grad av interkommunale samarbeider og det vil for fremtiden være viktig å se på i hvor stor grad man kan drive ulike interkommunale samarbeid før samarbeidsulempene blir større enn fordelene.

Regionen har to klare regionsentra som på mange måter har hver sine funksjonsområder. Et viktig utviklingstrekk er at samferdsel og infrastruktur blir mer og mer viktig og avgjørende for regionens utvikling.

En del av en region	
Overordnet mål: Os er en aktiv deltager med en tydelig identitet som bidrar til å styrke og videreutvikle regionen	
Slik vil vi ha det!	Slik gjør vi det!
Vi skal være en aktiv deltager og bidragsyter til et godt regionalt og interkommunalt samarbeid om næringsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> - aktiv deltagelse og bidrag i regionale og interkommunale fora, og aktivt samarbeid med aktører og hjelpeapparat. - Vi har klare og definerte retningslinjer - Vi har felles mål - Utarbeide organisasjonskart for offentlige og private
Vi har sterke fagmiljø basert på kunnskapsutveksling og samarbeid på tvers av kommunegrensene.	<ul style="list-style-type: none"> - Opprettholde og utvikle gode samarbeidsformer. - Skape robuste fagmiljø gjennom avklarte samarbeidslinjer i regionen - Samarbeide om utvikling og etter-/ videreutdanning for å styrke fagmiljøene
Os er en aktiv deltaker i regionalt folkehelsearbeid.	<ul style="list-style-type: none"> - Nettverksgrupper - Satsing i regionen på arbeid og aktivitet for alle - Gjensidig samarbeid mellom offentlige og private
Os opplever gjensidig avhengighet til omliggende kommuner	<ul style="list-style-type: none"> - Felles bruk av idrettsanlegg på tvers av kommunegrensene. - Gode og likeverdige samarbeidsarenaer - Helhetlig strategi for boligbygging
Samarbeide om store og gode arrangementer innen kultur og idrett	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle arrangementskompetanse - Utvikle samarbeidet mellom det frivillige og næringslivet - Felles utstyrs/rekvisittbank for store arrangementer
Fokus på vår felles regionale kulturhistorie	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeide regionalt for å fremme en felles kulturforståelse og utvikling av verdensarvverdiene. - Arbeid med UNESCO verdensarvområde
Sikre og opprettholde et godt regionalt samarbeid i samferdsel og infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> - Røros flyplass opprettholdes og videreutvikles - Gode transportårer - Elektrifisering av jernbane

4. Oppfølging av kommuneplanen

Plansystemet skal etableres slik at kommuneplanen er det overordnede dokumentet, dvs at alle andre planer skal bygge på denne. Dette skal sikre at kommuneplanen vil fungere som styringsverktøy slik det er ønsket.

Ved behov kan kommuneplanens mål konkretiseres og eventuelt utdypes gjennom målbare mål og tiltak i tema- eller kommunedelplaner. Målene skal realiseres ved at de inngår i kommuneplanens handlingsdel.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	TEMAPLAN/ KOMMUNEDELPLAN	KOMMUNEPLANENS HANDLINGSDEL MED ØKONOMIPLAN, ÅRSPLAN OG ÅRSBUDSJETT
Visjon og satsingsområder <ul style="list-style-type: none"> - Overordnede mål - Strategier 	Konkretisering av kommuneplanen eller tema <ul style="list-style-type: none"> - Mål - Tiltak 	Prioriteringer og tildeling av ressurser <ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging av satsingsområder i samfunnsdelen - Sortering og prioritering av tiltak fra tema-/kommunedelplaner - Fordeling av driftsbudsjett og investeringer i 4-årsperioden

Kommuneplanens handlingsdel vil sammen med økonomiplanen danne grunnlag for årsplan og årsbudsjett for sektorene. Dette skal sikre at målene gjennomføres.

Rådmannen har ansvaret for det rullerende plansystemet.

Særskilt om arealplanstrategi

Det er et ønske om å bidra til økt vekst og utvikling gjennom tilrettelegging for gode bolig- og næringsstomter. Vi ser et behov for flere, og mer fleksible boligtomter nærme sentrum og det er ønskelig å se på egnede områder for et nytt boligfelt. I tillegg er det et påtrengende behov for å rullere kommunedelplanen for sentrum for å få mer hensiktsmessige bestemmelser og tilpasning av eksisterende områder. Hovedstrategien er således å rullere kommunedelplan for sentrum samt/ i tillegg å få lagt til rette for nye boligområder i sentrum.

